

Академија струковних студија Шабац

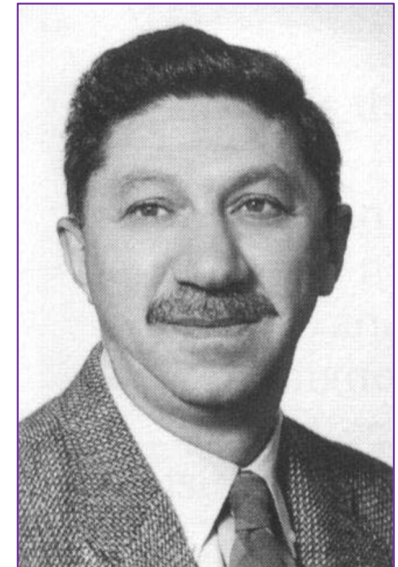
Status fizičkog vaspitanja u programu „Godine uzleta”

- ✓ Opravdanost holističkog koncepta programa „*Godine uzleta*”
- ✓ Zastupljenost fizičkog vaspitanja u „*Godinama uzleta*”
- ✓ Pretpostavke za primenu kinezioloških operatora
- ✓ Da li „*Godine uzleta*” dovoljno uvažavaju fizičko vaspitanje?

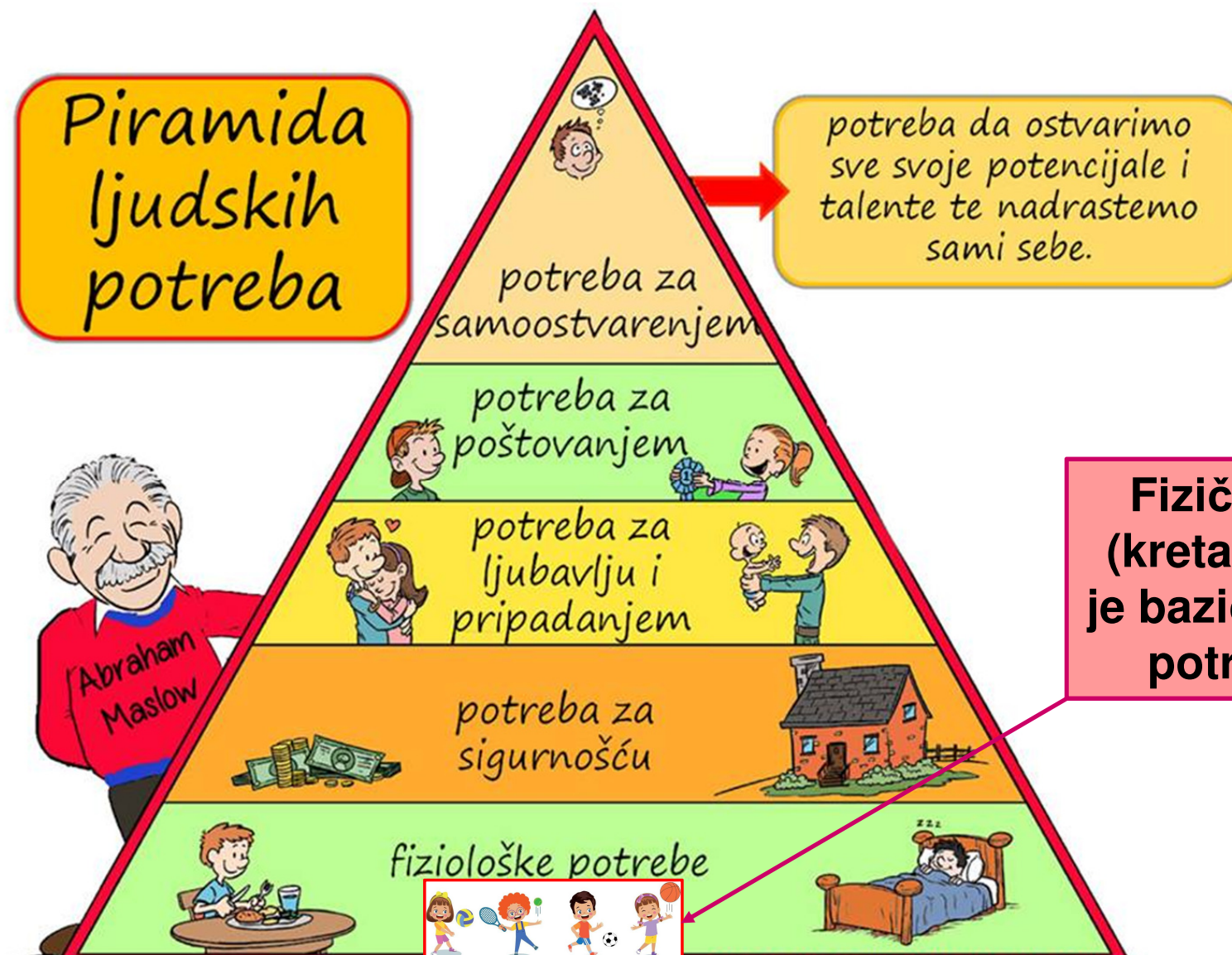
Holističkog koncepta razvoja ličnosti

Holizam polazi od pretpostavke da svako biće (dete, čovek), predstavlja **celinu**

- Holističkim pristupom se naglašava neophodnost zadovoljenja **svih** ljudskih potreba
- **Da li sve ljudske potrebe imaju isti prioritet u različitim fazama života?**
- **Abraham Maslov:** Teorija hierarhije ljudskih potreba
- Potrebe se zadovoljavaju postepeno određenim redosledom
 1. **Osnovne fiziološke potrebe** (*Physiological Needs*)
 2. **Sigurnost i zaštićenost** (*Safety and Security*)
 3. **Ljubav i pripadanje** (*Love and Belonging*)
 4. **Samopoštovanje** (*Self-Esteem*)
 5. **Samoaktuelizacija** (*Self-Actualization*)

Piramida ljudskih potreba

Fizička aktivnost (kretanje/vežbanje) je bazična (fiziološka) potreba deteta!

Polazni principi integrisanog vaspitanja

- Program je usmeren na proces razvijanja bazičnih kapaciteta uspešnog ljudskog funkcionisanja kao što su: razvijanje samoregulacije, simboličko izražavanje, odgovornost, inicijativnost, razvoj pozitivnog socijalnog i kulturnog identiteta, moralnih vrednosti, solidarnosti i dr.
- Specifična znanja i umenja koja deca grade samo su sredstva kojima se podržava razvoj bazičnih kompetencija, a nisu sama sebi cilj ili planirani ishodi kojima se teži.
- Od dece se ne traži da memorišu sadržaje ili ovladaju pojedinačnim veštinama, nego da njima služe kako bi razvili sposobnost uspešnog ličnog funkcionisanja i funkcionisanja u zajednici.
- Nasuprot podučavanju izdvojenim veštinama i znanjima, deca se usmeravaju na kvalitet uspostavljenih odnosa sa drugim učesnicima programa i na načine učešća u aktivnostima.
- Suštinu programa ne čine postavljeni ciljevi, već ono što deca doživljavaju u vrtiću kroz odnose koje grade sa vršnjacima i odraslima.
- Pažnja vaspitača je usmerena na pitanja kako da kod dece podstaknu razvoj rane pismenosti, kreativnosti, solidarnosti, pravednosti, socijalne i emocionalne kompetentnosti, korišćenjem različitih sadržaja, materijala i sredstva

Ključne obrazovne kompetencije koje predviđaju osnove programa

Komunikacija na maternjem jeziku

Komunikacija na drugom jeziku

Matematičke, naučne i tehnološke kompetencije

Digitalna kompetencija

Učenje učenja

Društvene i građanske kompetencije

Inicijativa i preduzetništvo

Kulturološka svest i izražavanje

A gde su:

- Motorička kompetentnost
- Fizičko zdravlje
- Telesni status
- Grafomotorika...

?

Da li je „fizičko” izbačeno iz integrisanog vaspitanja???

Оdgovor autora na ovo pitanje

Јел` се овим укида физичко?! (str. 16)

Напротив, Основама програма се истиче да деца уче целим телом и да је важно подржати потребу детета за кретањем и покретом.

Гимнастичке вежбе могу бити свакодневни ритуал, или рутина у вашој групи, или вођена игра.

У Основама програма „Године узлета” наводе се три типа игре. Сва три типа игре су дата као једнако важна и истакнута је разлика вашег учешћа у отвореној, проширеној и вођеној игри. Вратите се тексту Основа и изнова прочитајте шта се препоручује када је у питању подршка васпитача!

Međutim...

- **Kineziološke transformacije** zavise od – **OBIMA** i **INTENZITETA** aktivnosti
- **Obim** (?)
 - Broj ponavljanja; broj kontrakcija u seriji; broj serija; trajanje i sadržaj pauza...
- **Intenzitet** (?)
 - „Težina” vežbe (aktivnosti); Brzina izvođenja; *Količina rada u jedinici vremena...*
- Doziranje vežbe zahteva nešto precizniju kontrolu, brojanje, čak i malo merenja
- **Kineziološki operatori** su efikasni samo ako su dobro dozirani (kao i lek)
- U slobodnoj igri doziranje je otežano (*Kako odrediti tačan obim i intenzitet vežbe?*)
- Na sreću – deca nisu kao odrasli i **ne žele** da vežbaju „**do otkaza**”
- U svakom slučaju – „fizičko” je samo **pomoćni alat** u projektnom planiranju (!?)
- **Nije predviđeno čak ni za planirane situacije učenja** (bivše usmerene aktivnosti)

Šta sa tradicionalnim konceptom fizičkog vaspitanja u vrtiću?

- Potpuno ga **ignorisati** (ili prilagoditi zahtevima savremenog integrisanog vaspitanja)
- Stari koncept je i bez „*Godina uzleta*” tokom poslednjih godina **opravdano** izložen kritici stručne i akademske javnosti (dugo već zahteva temeljno preispitivanje)
- Tradicionalni koncept fizičkog vaspitanja u vrtiću osmislili su profesori fizičke kulture („*Difovci*” / *Kineziolozi*) bez dovoljno specijalističkog pedagoško-psihološkog znanja o metodici (i didaktici) predškolskog vaspitanja i obrazovanja
- U Republici Srbiji ni jedan Fakultet sporta i FV nikad nije imao (a još uvek i nema) obavezni nastavni predmet sa nazivom npr. „*Predškolsko fizičko vaspitanje*”
- Tradicionalni koncept predškolskog FV podrazumevao je trodelnu strukturu aktivnosti (uvodno-pripremni, glavni i završni deo), po ugledu na čas fizičkog u osnovnoj školi (?)
- Doktorandi i istraživači još uvek mere decu pomoću testova za odrasle (!!!)

Preporuke za praksu

- Prihvatiti program „*Godine uzleta*” kao konceptualno dobar, utemeljen u struci i nauci
- Kritički se odnositi prema pisanim osnovama programa i stalno tragati za optimalnim modelom primenjivim u praksi (i vaspitač mora da istražuje)
- Preispitati tradicionalne ideje o fizičkom vaspitanju u predškolskim ustanovama
- Ispitivati mogućnosti korelacije više različitih metodika (npr. muzičkog i fizičkog)
- Koristiti dramatizaciju priče kao podesan model kombinovanja više metodika
- Prepoznati jasnu razliku između brojnih metodika (fizičkog, muzičkog, razvoja govora, matematike...) kao nastavnih predmeta (na fakultetima ili strukovnim školama) i neposredne metodike rada sa decom u konkretnim vrtićkim uslovima
- Učenje metodike za ocenu (za ispit) nije isto što i primena metodike u praksi
- Bilo bi idealno da se te razlike što više smanje i da studenti dobiju što primenjivija i praktičnija znanja koja će im olakšati rad sa decom

Kako bi mogao da izgleda plan za primenu fizičkih aktivnosti (vežbanja) dece u vrtiću

Životno-praktične situacije

- **Rutine** – Svakodnevne jutarnje aktivnosti i rekreativne pauze (npr. program „*Budi prav – bićeš zdrav*”)
- **Rituali** – Sezonske aktivnosti poput poligona u dvorištu vrtića; Igre na snegu (grudvanje sankanje...);
- **Autentične situacije** – Aktivnosti koje prate aktuelne sportske događaje (svetska prvenstva, Olimpijske igre, turnire i sl.); Grupni odlasci u obližnji sportski centar ili na bazen; Šetnja trotinetima po kraju...

Planirane situacije učenja

- Iako nisu predviđene Osnovama programa, trebalo bi ih organizovati 1-2 puta sedmično
- Mogu da im prethode povezane aktivnosti dece (pravljenje rekvizita, crtanje poligona, školice...)
- Konkretno aktivnosti: *Snagatorska igraonica, Naše dvorište – naš poligon, Avantura park, Orientiring...*

Igra

- Tokom svakodnevne slobodne igre vaspitač predlaže što više sadržaja povezanih sa vežbanjem
- Svakodnevno izvoditi decu u dvorište (ili terasu) i omogućiti im igre na otvorenom (*Outdoor games*)